

Nie jesteśmy martwi!

Odpowiedź Katedry Germanistyki na cykl artykułów *Gazety Wyborczej* na temat Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego

Jesteśmy jedną z najmniejszych jednostek organizacyjnych UKW, a także jedną z najmniejszych germanistik w Polsce (15 pracowników naukowo-dydaktycznych). Stanowimy część Uniwersytetu, małą i może zbyt słabo dostrzegalną, lecz jednak jego część. Nie zgadzamy się z wieloma uogólniającymi tezami sformułowanymi w zainicjowanej przez GW debacie na temat UKW. Stwierdzenie, że nasz Uniwersytet nie należy do najsilniejszych ośrodków naukowo-dydaktycznych, nie jest szczególnie odkrywcze. Dostrzegamy pilną potrzebę wewnątrzuczelnianej dyskusji na temat kondycji Uniwersytetu oraz konieczność wielu zmian, m. in. w zakresie jego zarządzania i promowania. Także nasza Katedra nie należy do jednostek wiodących w skali krajowej czy międzynarodowej. UKW nie jest dla nas łatwym miejscem pracy, na co dzień borykamy się z różnymi trudnościami, chociażby z fatalnymi warunkami lokalowymi w budynku przy ul. Grabowej (by wspomnieć tylko o jednym z tych problemów, chyba najbardziej zasadniczym).

W poniższym tekście postaramy się pokazać kilka form naszej aktywności, które stoją w zasadniczej sprzeczności z niektórymi diagnozami GW i dowodzą, że w naszej Katedrze, która jest częścią Uniwersytetu, toczy się życie akademickie (studenckie, naukowe, kulturalne), że współpracujemy z instytucjami miejskimi, krajowymi i zagranicznymi, że staramy się wspierać naszych studentów w każdej ich inicjatywie.

Jesteśmy otwarci na konstruktywną krytykę, opartą na rzeczowej analizie i ocenie. Zamierzamy rozwijać i doskonalić naszą aktywność. Być może nasza działalność jest dopiero namiastką kultury uniwersyteckiej z prawdziwego zdarzenia. Intencją tego tekstu nie jest przekonywanie opinii publicznej o naszej wspaniałości. Nasz zamiar jest o wiele skromniejszy: Chcielibyśmy pokazać, że mimo wszystko nie jesteśmy akademickim „trupem” (przywołując niefortunny tytuł artykułu GW: Katedra Germanistyki nie jest „martwa jak trup”).

Pracujemy w strukturze Wydziału Humanistycznego, który w ostatniej ocenie MNiSW otrzymał wysoką *kategorię drugą* (GW odnotowuje niestety tylko niskie oceny innych wydziałów).

Nasze zadania w przestrzeni akademickiej i społecznej postrzegamy w pierwszej kolejności jako nauczyciele akademicy oraz naukowcy, a dopiero potem jako animatorzy życia kulturalnego miasta. Nasze działania staramy się koncentrować na wszystkich trzech polach.

Oferta dla studentów

W bieżącym roku akademickim wprowadziliśmy na studiach II stopnia nową specjalność *filologia stosowana z językiem niemieckim*. Program tych studiów dostosowany jest do wymogów *Deklaracji Bolońskiej i Europejskiej Przestrzeni Edukacyjnej* oraz współczesnego rynku pracy. Studenci zdobywają nowoczesne kompetencje filologiczne i medialne, a w ramach jednego z modułów odbywają zajęcia w Teatrze Polskim w Bydgoszczy.

Działalność edukacyjna Katedry Germanistyki nie ogranicza się do realizacji programu studiów. W ramach europejskiego programu ERASMUS nasi studenci mogą zdobywać wiedzę i umiejętności m. in. na uniwersytetach w Greifswaldzie, Bambergu, Moguncji i Ratyzbonie. Mają także możliwość uczestniczenia w wykładach i seminariach prowadzonych w KG przez zaproszonych profesorów zagranicznych (w ostatnich latach gościliśmy naukowców z Greifswaldu, Mannheim, Siegen oraz Kolonii), a także w warsztatach tłumaczeniowych i prezentacjach publikacji naukowych. W ramach jednego z projektów teksty przetłumaczone przez studentów zostały opublikowane, a film *Kebab Connection* z polskimi napisami w tłumaczeniu studentów został pokazany w APK. W bieżącym roku nakładem wydawnictwa UKW ukaże się dwujęzyczna publikacja *Bromberg erlesen – Czytanie Bydgoszczy*, zrealizowana z udziałem studentów germanistyki, prezentująca teksty w ich tłumaczeniu oraz fotografie starej i nowej Bydgoszczy (te ostatnie były przedmiotem warsztatów fotograficznych *Fotografia porównawcza – Bydgoszcz dawniej i dziś* z udziałem mieszkańców miasta).

Systematycznie organizujemy pokazy filmowe połączone z dyskusjami (np. w ramach projektu kinowego *Projektor* we współpracy z Wyższą Szkołą Gospodarki, w ramach cyklu spotkań autorskich i filmowych we współpracy z Teatrem Polskim czy w ramach *Niemieckiego Klubu Filmowego*). W kooperacji z *austriackim forum kultury* organizujemy spotkania autorskie ze znanymi pisarzami austriackimi (Monika Wogrolly, Ivo Schneider, Peter Henisch, Evelyn Schlag, Norbert Gstrein) oraz niemieckimi (m. in. Artur Becker czy Jörg Jacob i Lothar Quinkenstein – spotkanie autorskie z tłumaczeniem w kawiarni artystycznej *Węgliszek* w ramach *Roku Kultury Niemieckiej* w Bydgoszczy). Niektóre z naszych imprez kulturalno-naukowych są otwarte dla mieszkańców miasta i tłumaczone na język polski.

Studenci germanistyki mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań w kole naukowym, którego członkowie wydają czasopismo *VollTreffer*, promują studia germanistyczne, biorą udział w studenckich konferencjach i konkursach oraz organizują wyjazdy integracyjne, a także aktywnie włączają się w organizację konferencji naukowych i imprez kulturalnych odbywających się w Katedrze.

W ostatnich latach KG kilkakrotnie zorganizowała wyjazdy studyjno-krajoznawcze dla studentów (do Berlina, Poczdamu, Lipska i Drezna), na których sfinansowanie częściowo pozyskaliśmy środki z fundacji DAAD. Studenci mieli okazję odbyć spotkanie w bydgoskiej bazie NATO, a także wziąć udział w historycznej inscenizacji *NGL-Betrieb* w Bydgoszczy.

Z myślą o lepszych perspektywach zawodowych naszych studentów oferujemy im naukę innych języków obcych (angielski i francuski w ramach programów studiów oraz niderlandzki nadobowiązkowo). Najlepsi studenci odbywają praktyki zawodowe w polskim oddziale koncernu *SDL International* w Bydgoszczy. W ubiegłym roku zorganizowaliśmy spotkanie z absolwentami germanistyki, którzy opowiedzieli studentom o swoich doświadczeniach zawodowych oraz perspektywach rozwoju kariery, otwierających się przed absolwentami filologii.

Aktywność naukowa

Pracownicy KG są stypendystami fundacji Robert-Bosch-Stiftung, Volkswagen-Stiftung, DAAD, KAAD, ÖAD, Alexander von Humboldt-Stiftung oraz Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, a także beneficjentami grantów wydawniczych i grantów na zakup literatury. W ostatnich latach byliśmy współorganizatorami kilku konferencji naukowych, m. in. „*Mówię i mówię*”. *Teatralne maski Elfriede Jelinek* (we współpracy z Teatrem Polskim), *Mur berliński – polskie konteksty* (we współpracy z Towarzystwem Mniejszości Niemieckiej i Instytutem Stosunków Kulturalnych z Zagranicą) czy *Język – rytuał – płec* (we współpracy z Bydgoskim Towarzystwem Naukowym). Wzięliśmy udział w licznych sympozjach i konferencjach w niemal wszystkich ośrodkach uniwersyteckich w Polsce, a także w wielu konferencjach zagranicznych (m. in. w Helsinkach, Edynburgu, Johannesburgu, Monachium, Getyndze, Hildesheim, Gießen, Osnabrück, Stuttgarcie, Jenie, Klagenfurcie, Zurychu, Wiedniu, Sewilli, Oradei). Planujemy kolejne wyjazdy na sympozja naukowe, m. in. do USA.

Publikujemy monografie i tomy zbiorowe w zagranicznych wydawnictwach, m. in. Peter Lang, Boehlau, Lit Verlag, Verlag Traugott Bautz oraz Königshausen & Neumann. Uczestniczymy w pracach zespołów eksperckich przy MNiSW, jesteśmy członkami stowarzyszeń naukowych, sprawujemy opiekę naukową nad sekcjami języka niemieckiego NKJO w Wałczu i Koszalinie.

Pracownicy KG biorą udział w różnego rodzaju szkoleniach i kursach (np. seminaria dokształcające w Chemnitz i Bambergu czy pobyty studyjne w ramach europejskiego programu *Uczenie się przez całe życie* – w tym roku w Kolonii i Barcelonie).

Współpraca ze środowiskiem

Należymy do grupy pracowników naukowo-dydaktycznych, której nie dotyczy diagnoza o niewychodzeniu ze swoich gabinetów i sal wykładowych oraz niedostępności dla seminarzystów. Nie ograniczamy się do prowadzenia zajęć i badań. Nie jesteśmy „zbyt zajęci pracą na kilku etatach“. W bieżącym roku akademickim profesorowie, adiunkci i asystenci z KG prowadzą cykl wykładów, ćwiczeń i konwersatoriów dla uczniów VI LO – zajęcia odbywają się w budynku liceum.

W ubiegłym roku wraz z NKJO w Bydgoszczy i DAAD zorganizowaliśmy seminarium dokształcające dla nauczycieli akademickich na temat języka gospodarki i techniki. W tym samym roku byliśmy współorganizatorami oficjalnej prezentacji projektu rządu niemieckiego w kooperacji z wieloma partnerami *Alumniportal Deutschland* pod patronatem Konsula Honorowego Republiki Federalnej Niemiec w Bydgoszczy. Gościem specjalnym spotkania był Adam Krzemiński. Jeden z pracowników KG pełni funkcję multiplikatora *Alumniportal Deutschland* w Polsce. W ramach obchodów dwudziestej rocznicy zjednoczenia Niemiec zorganizowaliśmy projekcję filmu dokumentalnego *Kennzeichen Kohl* połączoną z dyskusją oraz koncert Stephana Krawczyka. Były to imprezy otwarte i odbywały się w auli *Copernicanum*.

Pracownicy KG brali udział w projektach i dyskusjach w Teatrze Polskim, corocznie aktywnie uczestniczą w Bydgoskim Festiwalu Nauki oraz w imprezach kulturalnych w APK.

W bydgoskim klubie *Barka* w drugą środę każdego miesiąca odbywają się niemieckojęzyczne spotkania konwersacyjne organizowane przez lektorkę DAAD w KG z udziałem innych pracowników. Przeznaczone są dla studentów, uczniów szkół średnich oraz wszystkich chętnych, którzy uczą się języka niemieckiego.

Planujemy kolejne formy aktywności akademickiej: publikacje, udział w konferencjach i projektach, przyjęcie w KG kolejnego – trzeciego już – praktykanta z Niemiec, wyjazdy na staże, stypendia i kwerendy, zapraszanie zagranicznych naukowców (gościem KG będzie m. in. wybitna literaturoznawczyni niemiecka, która na wniosek pracownika KG została laureatką *Polskiego Honorowego Stypendium Naukowego im. Aleksandra von Humboldta*, prestiżowej nagrody przyznawanej przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej). W maju będziemy gościć austriacką pisarkę Evę Rossmann oraz weźmiemy aktywny udział w organizacji *Dnia Niemieckiego* w ramach *Bydgoskiego Festiwalu Nauki*.

Mamy nadzieję, że w najbliższych latach – podobnie jak w poprzednich – w Katedrze Germanistyki będzie toczyło się normalne życie akademickie.

O wszystkich naszych aktywnościach i inicjatywach informujemy na bieżąco na stronie internetowej www.germanistyka.ukw.edu.pl.

Jako przedstawiciele nauk filologicznych chcielibyśmy zaapelować do dziennikarzy lokalnej GW o większy szacunek dla słowa, rzetelność w przygotowywaniu materiałów oraz ich obiektywną prezentację. Katedra Germanistyki nie identyfikuje się z ponurym obrazem Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, wyłaniającym się z publikacji *Gazety Wyborczej*. Jesteśmy przekonani, że nie dotyczy nas równie posępna, co absurdalna wizja „ożywiania trupa”.

Prof. UKW dr hab. Marek Cieszkowski
(Kierownik Katedry Germanistyki, Kierownik Zakładu Komunikacji Językowej)

Prof. UKW dr hab. Monika Szczepaniak
(Kierownik Zakładu Kulturoznawstwa)

Prof. UKW dr hab. Aleksandra Chylewska-Tölle
(Kierownik Zakładu Literaturoznawstwa i Badań nad Mediami)